

Ohje vuosien 2025–2027 taloussuunnitelman ja vuoden 2025 talousarvion laatimiseksi

Suunnittelujärjestelmän kokonaisuus

Strategia

Hyvinvointialueen strategia ja palvelustrategia on hyväksytty aluevaltuustossa 8.12.2022. Taloussuunnitelma valmistellaan strategian pohjalta.

Taloussuunnitelma ja talousarvio

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen kokonaisrahoitus on Valtiovarainministeriön huhtikuun laskelmien mukaan 862,8 Me. Rahoituslaskelmia päivitetään vuoden 2024 aikana ja lopulliset laskelmat vuodelle 2025 julkaistaan loppuvuodesta 2024. Laskelmien päivittyminen huomioidaan talousarviovalmistelussa.

Taloussuunnitelma laaditaan aluevaltuuston sitovuustasolla kolmelle seuraavalle suunnitteluvuodelle eli vuosille 2025–2027. Talousarvio laaditaan suunnittelukauden ensimmäiselle vuodelle eli vuodelle 2025. Aluevaltuuston päätettäväksi esitetään taloussuunnitelma.

Erillinen hyvinvointialuelainsäädännön edellyttämä Investointisuunnitelma laaditaan valtion antaman ohjeistuksen mukaan vuosille 2026–2030. Talousarvion yhteydessä päätetään taloussuunnitelmavuosien mukaisista investoinneista. Taloussuunnitelmassa esitettävät investoinnit ovat investointisuunnitelman mukaiset.

Käyttösuunnitelma

Aluehallitus päättää talousarviota operatiivisemmän ohjaustason käyttösuunnitelmasta vuodelle 2025 taloussuunnitelman hyväksymisen jälkeen, viimeistään helmikuussa 2025.

Taloussuunnitelman 2025–2027 ja talousarvion 2025 laatiminen

Käyttötalousoasa

Hyvinvointialueen kehys on jaettu kolmeen kokonaisuuteen: oma palvelutuotanto, erikoissairaanhoido ja pelastustoimi. Oma palvelutuotanto koostuu 1) hyvinvointialueen johdosta sekä strateginen kehittäminen ja tukipalvelut -kokonaisuudesta, 2) ikäihmisten ja vammaisten palvelualueesta, 3) aikuisten mielenterveys-, päihde- ja sosiaalipalvelujen sekä lasten, nuorten ja perheiden palvelujen palvelualueesta ja 4) terveyspalvelujen ja sairaanhoidon palvelualueesta. Erikoissairaanhoido sisältää pääasiassa HUSilta, mutta myös muualta ostettavan erikoissairaanhoidon palvelut. Pelastustoimen osuus kattaa Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa yhteistyösopimuksella toteutettavan pelastustoimen palvelun.

Erikoissairaanhoidon kehystä on käsitelty rahoitus- ja talousjaostossa 31.5.2024 ja aluehallituksessa 11.6.2024, jolloin aluehallitus antaa toimiohjeen HUSin yhtymäkokousedustajalle. HUSin kehuksesta päätetään HUSin yhtymäkokouksessa 13.6.2024. HUSin hallituksen esitys kehukseksi ylittää tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmassa arvioidun tason. Mikäli yhtymäkokouksen päätöksen mukainen kehys niin ikään ylittää hyvinvointialueella aiemmin arvioidun tason, tämä edellyttää lisäsäästöjä omasta palvelutuotannosta.

Kehyksessä annetaan palvelualueille ja strateginen kehittäminen ja tukipalvelut -kokonaisuudelle ohjeellinen kehys virkamiesvalmistelun pohjaksi, vaikka pääpaino on aluevaltuuston sitovuustason mukainen oma palvelutuotanto, erikoissairaanhoido ja pelastustoimi. Oman palvelutuotannon kehys edellyttää todella mittavia säästötoimenpiteitä aiemmin hyväksytyjen hyvinvointialueohjelman sekä tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman lisäksi, joten oman toiminnan kehysten jako palvelualueille täsmentyy taloussuunnitelman valmistelun rinnalla valmisteltävien lisäsäästötoimenpiteiden yhteydessä.

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan hyvinvointialueen on katettava kertyneet alijäämät vuoden 2026 loppuun mennessä. Tämän toteutuminen valtiovarainministeriön huhtikuussa julkaiseman rahoituslaskelman ja tulevien vuosien painelaskelman valossa edellyttää kymmenien miljoonien eurojen lisäsopeutustoimia jo päätettyjen tuottavuustoimien lisäksi omasta palvelutuotannosta. Käytännössä tämä ei ole realistinen tavoite ja tällaisten

säästöjen toteuttaminen täysimääräisinä vaarantaisi jo riittävien ja välttämättömien peruspalvelujen tuottamisen alueen asukkaille.

Palvelualueiden talousarvioesityksiä ja lisäsäästötoimenpiteitä käydään läpi syyskuun talousarvioneuvotteluissa ja johtoryhmän talousarvioseminaarissa. Samassa yhteydessä huomioidaan myös mahdolliset työnjaolliset muutokset palvelualueiden välillä.

Henkilöstömenot

Vuoden 2025 talousarvion pohjana on toukokuun 2024 palkat. Taloussuunnittelujärjestelmässä toukokuun 2024 palkkoja korotetaan 7,98 %, jolloin henkilöstökuluihin tulee huomioiduksi paitsi vuonna 2024 tulevat sopimuskorotukset myös vuoden 2025 korotukset. Henkilöstömenojen sopimuskorotukset on katettava oman palvelutuotannon kehyksestä eikä niihin varata keskitetysti määrärahoja hyvinvointialuetasolla.

Palkoista laskettavat sivukuluprosentit vuoden 2025 talousarviossa ovat:

KuEL-maksu, palkkaperusteinen	16,85 %
Sairausvakuutusmaksu	1,16 %
Työttömyysvakuutusmaksu	1,08 %
Tapaturmavakuutusmaksu	0,13 %
Muut sosiaalivakuutusmaksut	0,05 %
Yhteensä	19,27 %

Sivukuluprosentit arvioidaan tarvittaessa uudelleen syksyllä 2024.

Työyksiköiden on varattava käyttösuunnitelmiinsa tyhy-rahaa 20 euroa/työntekijä. Tyhy-varaus sisältyy annettuun kehykseen. Henkilöstöpalvelut ohjeistaa erikseen tyhy-rahaman käytöstä.

Henkilöstön muistaminen (merkkipäivälahjat) sisältyvät yksikön kustannuksiin eikä niihin ole keskitettyä varausta.

Henkilöstöpalvelut varaavat työterveyshuoltoon liittyvän määrärahan koko hyvinvointialueen osalta.

Taloussuunnitelman tasapaino

Hyvinvointialueen rahoitus on tarpeeseen nähden riittämätön ja taloussuunnitelma edellyttää merkittävää kustannusten alenemaa, jotta suunnitelma saadaan valtionrahoitukseen nähden tasapainoon tai ylijäämäiseksi vuoden 2026 loppuun mennessä.

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmassa vuodelle 2025 esitetyt omaan palvelutuotantoon kohdentuvat säästötoimenpiteet on kohdennettu palvelualueille ohjelman mukaisesti. Lisäsäästötoimenpiteiden kohdentuminen täsmentyy valmistelun edetessä.

Taloussuunnitelman kehys on laskelmassa asetettu tasapainoon, mutta todennäköisesti kaikkia alijäämiä ei ole saatu katettua lainsäädännön edellyttämässä aikataulussa vuoden 2026 loppuun mennessä. Tästä huolimatta palvelualueiden tulee kartoittaa kaikki mahdolliset toteutettavissa olevat realistiset ja konkreettiset toimenpiteet alijäämän kattamiseksi.

Jos kertyneet alijäämät saataisiin katettua vuoden 2026 loppuun mennessä ja vuoden 2027 rahoitus olisi ministeriön painelaskelman mukainen, olisi oman palvelutuotannon kustannustasoa tämänhetkisten rahoituksen painelaskelmien mukaan mahdollista kasvattaa kymmenillä miljoonilla euroilla ja samaan aikaan kerryttää ylijäämää kymmeniä miljoonia euroja. On kuitenkin mahdollista, että rahoitus ei vuonna 2027 tule toteutumaan huhtikuussa 2024 julkaistun painelaskelman mukaisena.

Taloussuunnitelman 2025–2027 kokoaminen

Taluspäälliköt koordinoivat oman palvelualueensa talousarvion valmistelua ja syöttävät taloudelliset tavoitteet talouden suunnittelu- ja seurantajärjestelmään 13.9.2024 mennessä. Palvelualueiden talousarvioneuvottelut käydään syyskuun puolivälin jälkeen.

Palvelualueen talousarvioesitys koostuu palvelujohtajan katsauksesta sekä taloudellisista tavoitteista. Toiminnalliset tavoitteet esitetään yhtenä kokonaisuutena hyvinvointialuetasolla.

Palvelujohtajan katsauksessa esitettävät asiat ovat:

- toimintaympäristön muutokset 2025–2027
- keskeiset muutokset toiminnassa 2025
- keskeiset muutokset taloudessa 2025
- keskeiset muutokset henkilöstössä 2025
- riskien arviointi

Aikataulu

18.6. Hallitus, kehys ja talousarvion laadintaohje

kesä-elokuu, talousarvion laadintaa palvelualueilla, taloudelliset tavoitteet järjestelmässä 13.9. mennessä

syyskuu Johtoryhmän kehittämispäivä: talousarvion toiminnalliset tavoitteet

vko 38 Palvelualueiden talousarvioneuvottelut

24.9. Johtoryhmän kehittämissäamupäivä, talousarvioseminaari

3.10. Rahoitus- ja talousjaosto, talousarviolaadinnan tilanne, alustavat toiminnalliset tavoitteet, investointisuunnitelma

8.10. Aluehallitus

31.10. Rahoitus- ja talousjaosto, talousarviolaadinnan tilanne, jaosto pyytää lausunnot lautakunnilta sekä vaikuttamistoimielimiltä (myös toiminnalliset tavoitteet)

vko 45 Aluehallituksen ja valtuustoryhmien puheenjohtajien seminaari, hva-johtajan talousarvioesitysluonnos

vko 46 Aluevaltuuston seminaari, alustava hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitys: sekä taloudelliset että toiminnalliset tavoitteet

21.11. Rahoitus- ja talousjaosto, hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitys

26.11./3.12. Aluehallitus, hallituksen talousarvioesitys valtuustolle

12.12. Aluevaltuusto, talousarvion hyväksyminen

1–2/2025 Aluehallitus, käyttösunnitelmat, talousarvion täytäntöönpano-
ohje